

Kažu ako nije nacionalna staklenka - nije hrvatski med, a ta uniformiranost ubija kreaciju

Ako sam proizvođač dokazano kvalitetnog meda, ako imam sve dozvole za proizvodnju i ako se zna što i kako radim, onda je i med u običnoj staklenki hrvatski med, kaže Dragoljub Arbutina čije su pčele ove godine pretrpjele i potres i mraz.

946 256 12

Po broju pčelara i pčelinjih zajednica, Sisačko-moslavačka županija na prvom je mjestu u Hrvatskoj: devet udruga okuplja 771 pčelara i 45.887 košnica. Razlozi leže u činjenici da je cijelo to područje, a posebno Banovina, izrazito bogato najvažnijim medonosnim biljnim vrstama i - možda još važnije - gotovo netaknutim prirodnim ambijentom lišenim velikih tvornica i prometnica.

"Ovo je područje oduvijek bilo lijepo, čisto i nezagađeno. Ljudi su se pretežno bavili poljoprivredom, ali na način da obradive površine ne tretiraju kemijskim sredstvima. Danas za takvu proizvodnju imamo naziv - ekološka poljoprivreda", govori mi **Dragoljub Arbutina** iz Banskog Vrpolja kod Dvora, pčelar sa 23 godine iskustva čiji proizvodi na sajmovima osvajaju značajne nagrade, među kojima se izdvaja najveći broj zlatnih odličja za med od kestena. Isprintaj

Statistički gledano, kaže, poljoprivredom se na ovom području bavi tek dvadesetak posto predratnih proizvođača što je rezultat migracija, ali onima koji su ostali pruža se mogućnost proizvodnje kvalitetnijih proizvoda koji na tržištu postižu veću cijenu.

Počeo s tri košnice, danas ima 140 zajednica

Dragoljubova obitelj se bavila ratarstvom i stočarstvom, pčelarstvom tek usput, u par pleter košnica. On je od 1985. godine radio u Željezari i svakodnevno putovao 85 kilometara do Siska i nazad. Posao je bio lijep, sjeća se, ali monoton. Nakon "privatluka", kako naziva pretvorbu i privatizaciju devedesetih, prelazi u pogon željezare u Dvoru, ali se tamo nije dugo zadržao.

"Ne volim žicu, omeđene torove i radno vrijeme, više sam za neki samotnjački posao. Obožavam prirodu, ona me odmara, a još više slobodu: ustajem kad hoću, legnem kad hoću, ali ako treba cijelu noć, radit ću cijelu noć, do jutra", priča navodeći da nije veliki poljoprivrednik, ali voli poljoprivredu i selo. Pomislio je da je pčelarstvo idealno za njega pa je 1998. godine krenuo u tu avanturu s jasnim ciljem da od toga živi.

Počeo je s **tri košnice**, vrlo skromnim teoretskim znanjem i nikakvim iskustvom. Imao je sreće upoznati starijeg pčelara, dobrog čovjeka koji je nesebično dijelio znanje, otkrivao tajne zanata i manire i uspješnog pčelarenja. Uz to, pročitao je svu dostupnu literaturu i pohađao stručne edukacije. Danas ima **140 zajednica** i ugled uspješnog, uzornog i u hrvatskim pčelarskim krugovima poznatog pčelara koji svoja znanja često prenosi mladim naraštajima.

Arbutinin med osvojio je brojne nagrade i odličja

Uz med, radi još samo propolis. Matična mliječ je, objašnjava, sasvim drugi tip proizvodnje pa se time ne bavi. Ali, u pčelarstvu se samo od meda i propolisa, tvrdi, ne može živjeti. Kad je nabavio desetu košnicu shvatio je da će mu trebati puno vremena kako bi od meda imao kupce pa je pet-šest godina prodavao rojeve, najčešće pčelarima u Dalmaciji.

Postupno je kupovao sve veći broj košnica i med počeo prodavati na veliko. "Cijena je mala, ali ja razumijem logiku otkuplivača jer se med iz uvoza može dobiti po još po nižoj cijeni od 10 do 12 kuna o čijoj kvaliteti nećemo pričati", navodi dodajući da je u međuvremenu stekao kvalitetan proizvod, a time rejting i kupce na kućnom pragu. Tako mu je registriran i OPG. Ima dosta dobre i vjerne kupce, neki od njih, kaže, kod njega kupuju i deset godina. Tako da je prestao prodavati na veliko.

"Računao sam, zašto bih med davao za 25 kuna kad za njega mogu dobiti 50? U tih 50 imam možda pet kuna troška za teglicu i naljepnicu. Unazad šest-sedam godina proizvodim nukleus za male košnice, prodajem pčele s okvirima", sažima Dragoljub pčelarsku osnove svoje pčelarske karijere.

Mraz i potres

Pod robnim markom "Arbutinin med" u portfelju OPG Arbutina nalazi se kestenov, bagremov i cvjetni ili livadski med, ponekad i medljikovac kojeg, unatoč kvaliteti i cijenjenim svojstvima, potrošači male traže. Iako nije klasični seleći pčelar koji ide s paše na pašu, gotovo sve pčele su mu na terenu, jako malo je stacioniranih na gospodarstvu. Na pašu kestena vozi ih na Zrinski goru, petnaestak kilometara od kuće. Tamo je stacionar sa 60 košnica i na prikolicama još 70. Sve na pčelinjaku uglavnom odradi sam. Pomažu mu **supruga Željka** zadužena za pripremu okvira, žice i vrcanje meda i kćeraka Dragana, a sve dok nedavno nije preminula, koliko je mogla, pomagala je i majka Slavka.

Prinos meda varira. Državni prosjek je 20 kilograma po košnici, a kod Dragoljuba 10 ili 15 pa i do 40 kilograma, ovisno o sezoni. "Ako se potrefi bagrem i kesten, a prije toga neka voćna paša, divlja trešnja ili jabuka, zna biti jako dobro", napominje. Ova je godina je bila izrazito nepovoljna i loša. Prvo jaki proljetni mrazovi pa loše vrijeme u razdoblju cvatnje i niske noćne temperature čak i u lipnju.

"Mednim biljkama smetaju nagle promjene temperature, a ovog lipnja smo imali 12 stupnjeva noći i 35 stupnjeva tijekom dana. Tim velikim oscilacijama u temperaturi biljka se ne može prilagoditi, a takav cvjet stvara nektar koji ne može dati dobre rezultate", opisuje pčelarske ovosezonske brige.

Na ovogodišnju proizvodnju u Sisačko-moslavačkoj županiji utjecao je i potres

Uz to, na ovogodišnju proizvodnju u Sisačko-moslavačkoj županiji utjecao je i **potres**. Prema službenim podacima stradalo je nešto više od sedam tisuća pčelinjih zajednica. "Mi nismo imali izravnih šteta, ali kod nekih kolega bilo je prevrtanja. Primijetio sam da je potres bitno utjecao na pčele: izgubila se, bila je razdražljiva i uznemirena, otpala je od klupka. Njihov broj se u košnici smanjio za 20 posto", ističe Dragoljub.

Naš sugovornik smatra da je za uspješnu proizvodnju najbitnija stalna edukacija i usvajanja novih spoznaja uz cjeloživotno obrazovanje. Ali, jednako tako treba educirati i kupce jer med i pčelinji proizvodi još uvijek nemaju adekvatnu potrošnju pa vrlo često sudjeluje u edukativnim radionicama i predavanjima u lokalnoj zajednici.

"Dogovorili smo predavanja za učenike prvog razreda i njima je to jako interesantno. Djeca razgovorom aktivno sudjeluju u edukaciji, iznenadio sam se kako su to pametna pitanja", kaže nam i dodaje da su promovirali značaj svakodnevne konzumacije meda, ali je tražio da predavanja slušaju i roditelji.

"I to je bilo odlično! Ali, jedna je mama pitala za cijenu meda. Nije rekla da je puno 50 kuna, ali vidio sam po njevoj reakciji da je. Problem je što u kućnom budžetu ima novaca za druge stvari, a ne za kvalitetnu prehranu. Ljudi će radije kupiti paklu cigareta, nego teglu meda, i neće pitati koliko košta", kaže naš sugovornik.

Uniformiranost ubija kreaciju

Prošle godine ga nisu zvali da održi predavanje. Bilo mu je čudno pa je nazvao Ministarstvo poljoprivrede. Odgovorili su da je to zbog teglica, nije kupovao staklenke s nacionalnim etiketama Med s hrvatskih pčelinjaka.

"Govorili su, ako nije **nacionalna staklenka** nije hrvatski med, a mi imamo pravo i na jednu i na drugu. Ako sam proizvođač dokazano kvalitetnog meda, ako imam sve dozvole za proizvodnju i ako se zna što i kako radim, onda je i med u običnoj staklenki hrvatski med. Mislim da ta uniformiranost ubija kreaciju. Nekom je lijepa, nekom nije. Meni nema lijepi izgled, a i skuplja je od obične", govori pčelar.

Kakva je budućnost poljoprivredne proizvodnje, pčelarstva i općenito života na Baniji, pitam svog sugovornika.

"Teško je to predvidjeti, ali sasvim sigurno dosta neizvjesna", uzvraća. Mladi odlaze, malo se poduzima da netko nastani ova područja. Iza njihovog gospodarstva nekada je bilo deset naseljenih kuća, danas su samo dvije. U selu je trideset stanovnika prosjeka starosti 70 godina. Supruga, kćerka i on su najmlađi. "Nema radne snage pa nema smisla razmišljati o povećanju proizvodnje", pesimističan je.

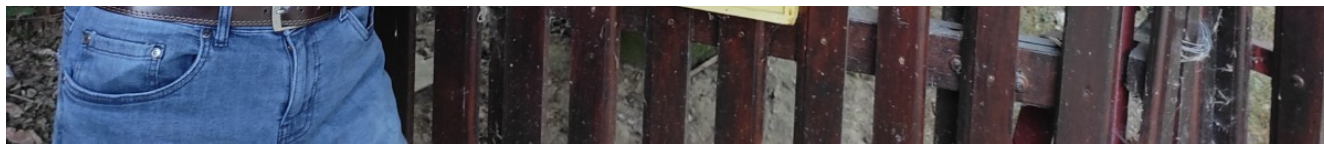
A pčelarstvo? Ovo područje, rekosmo nema zagađivača, nema obradivih površina koje se tretiraju raznolikim kemijskim sredstvima pa se može uspješno razvijati **ekološko** pčelarstvo i apiturizam.

Tea Januš
prije 2 tjedna

Ja vjerujem da svatko danas, kao sto ima svog doktora i zubara, ima tako i svog medara ☺ - provjerenog, iz susjedstva ☺

Ne volim žicu, omeđene torove i radno vrijeme, više sam za neki samotnjački posao, kaže Dragojlob

I tu Dragojlob sumnjičavo vrti glavom.

"Opći je trend svugdje u svijetu da pčele polako izumiru. Mislim da na njihovo umiranje sve više utječu telekomunikacijski repetitori. Uočio sam promjene ponašanja radilica u košnicama kraj odašiljača. Mi se za sada dobro nosimo, ali kao društvo ozbiljno moramo razgovarati kako pomiriti razvoj tehnologije i prirodu", zaključuje ovaj iskusni pčelar.

*Tekst je financiran sredstvima Agencije za elektroničke medije u okviru javnog natječaja za poticanje kvalitetnog novinarstva

Fotoprilog

+3

klikni za fotoprilog

Tagovi

- [Dragojlob Arbutina](#)
- [OPG Arbutina](#)
- [Med](#)
- [Proizvodnja meda](#)
- [Uzgoj pčela](#)
- [Arbutinin med](#)

Autor

Goran Gazdek
Više [+]

Novinar sa stažom dužim od tri desetljeća. Radi na Radio Daruvaru, Glasu Slavonije i Bjelovarskom listu gdje je neko vrijeme bio glavni urednik, surađivao s brojnim dnevnim i tjednim listovima, magazinima i revijama. Danas kao slobodni novinar piše za Novosti, Deutsche Welle, Gospodarski list i Hinu. Urednik je na portalima Virovitica.net i Pivnica.net. Direktor je Fra Ma Fu festivala – festivala reportaže i reportera. Potpredsjednik je Hrvatskog novinarskog društva.